

Grönbok om satellitnavigering

Näringsdepartementet

2007-02-22

Dokumentbeteckning

KOM(2006) 769 slutlig
Grönbok om satellitnavigeringstillämpningar

Sammanfattning

Kommissionen har presenterat en grönbok om satellitnavigeringstillämpningar. Syftet är att skapa en debatt samt genomföra en konsultation om vad den offentliga sektorn kan göra för utvecklandet av Galileo och vilken politisk inriktning och rättslig ram som bör vara lämpliga.

Konsultationen med allmänheten sker via ett frågeformulär. Resultatet av svaren ska mynna ut i kommissionens analys som planeras att presenteras i september 2007 med en efterföljande handlingsplan.

Regeringen är positiv till att det skapas en debatt om tillämpningarna för Galileosystemet och möjliga följdverkningar.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

1. Inledning

Syftet med grönboken är att dra igång en debatt om vad den offentliga sektorn kan göra för att skapa en ändamålsriktig politisk och rättslig ram för

att stödja utvecklingen av satellitnavigeringstillämpningar utöver ekonomiskt stöd för forskning och infrastruktur.

2006/07:FPM46

I grönboken ställs tio frågor som riktar sig till berörda parter. Svaren till kommissionen skall ligga till grund för kommissionens rekommendationer till rådet och Europaparlamentet.

2. Satellitnavigation

Galileo bygger på en konstellation av 30 satelliter som skickar ut signaler med mycket hög kvalitet. Genom samarbetsavtal med USA:s GPS-system har man dessutom underlättat samtidigt utnyttjande av båda systemen vilket ytterligare förbättrar användningen av systemet.

Den första satellitkonstellationen på fyra satelliter för reguljär drift kommer att skjutas upp 2008 medan de planerade tjänsterna kommer att vara tillgängliga från och med 2011.

Alla sektorer i den moderna ekonomin påverkas av att satellitnavigeringstekniken utvecklas och marknaden för produkter och tjänster växer för närvarande med 25 % per år. Tillämpningarna spänner över ett brett spektrum av områden utöver de sedvanliga transport- och kommunikationssektorerna. Lantmäteri, jordbruk, forskning och turism nämns särskilt men också komponenter i vardaglig apparatur såsom mobiltelefoner, kameror, datorer, armbandsur och andra digitala hjälpmedel.

3. Tillämpningsområden

Grönboken behandlar fyra av Galileos fem tjänster:

- De allmänt tillgängliga för massmarknaden
- De kommersiella tjänsterna för professionella användare
- Livräddande tjänster med integritetsdata
- Sök- och räddningstjänster för att lokalisera olyckor och dra igång räddningsinsatser

Den femte tjänsten, den så kallade ”offentligt reglerade tjänsten”, PRS (Public Regulated Service), berörs inte av grönboken.

2006/07:FPM46

Inom transportområdet ökar ständigt efterfrågan på tillförlitliga satellitnavigeringstillämpningar. Inom vägtrafikområdet nämns vägtullssystem, andra trafikregleringssystem, logistiksystem och SOS-tjänster. Järnvägsinfrastrukturen går alltmer över från traditionella och dyra fasta signalsystem och trafikledningssystem till mer flexibla system såsom exempelvis satellitnavigeringsbaserade system där Galileo kan fylla en viktig funktion. Behoven för navigering, övervakning och livräddning för trafiken till havs talar också för många nya tillämpningsområden. Detsamma gäller flygtrafik.

Kommissionen pekar också på tillämpningar för systemet vid räddningsinsatser, katastrofinsatser och humanitär hjälp genom att förbättra möjligheterna att spåra, resursallokera och att nå avlägsna områden.

Inom jordbruket finns tillämpningar för lantmäteriuppgifter, mätningar för optimeringar av grödor, gödnings- och bekämpningsmedel. Satellitnavigering används också för övervakning av långväga djurtransporter.

Olje- och gasindustrin använder sig i stor omfattning av satellitnavigering såväl till land som till sjöss. Ett annat område där satellitnavigeringssystemet Galileo har fördelar, är den mycket tillförlitliga och noggranna tidsbestämningen som är en viktig faktor i eldistributionsnätet.

Sök- och räddningssystem inom främst sjö- och flygräddning gagnas av Galileosystemet.

Kommissionen framhåller också många andra områden såsom logistikbranschen, kommunikationssystem, byggentreprenad, väg- och vattenbyggnad, gränskontroll, polisiär övervakning, övervakning av fångar, produktion av biomassa och råvaruhantering, medicinska områden, forskning, jakt, sport, turism, avfallshantering och mycket annat.

Kommissionens fråga nr 1 rör synen på ovanstående områden och efterlysning av analysunderlag.

De möjligheter satellitnavigeringstekniken öppnar för lokalisering och lägesbestämning av individer och gods väcker frågor om integritet och skydd för privatlivet.

Kommissionens fråga nr 2 behandlar det eventuella behovet av att se över lagstiftningen om skydd för privatlivet i förhållande till införandet av satellitnavigeringstjänster.

5. Åtgärder inom den offentliga sektorn

I takt med utvecklingen av satellitnavigeringssystem, vidtas också olika åtgärder inom den offentliga sektorn för exempelvis forskning och utformandet av ändamålsriktiga regelverk. Ett antal frågor som kommissionen ställer rör just den offentliga sektorns roll i utvecklandet av satellitnavigeringssystemet.

Fråga nr 3 rör forskningens roll, den befintliga forskningens relevans för branschen m.m.

Fråga nr 4 riktas till små och medelstora företag och i vilken mån den offentliga sektorn kan stödja dem.

Fråga nr 5 rör det internationella samarbetet. Samarbetet med länder utanför EU är nödvändigt för att kunna realisera alla Galileos fördelar, få kompatibilitet med andra system och för att få en global standard för systemet. Frågan som ställs är vilka samarbetsfrågor som är viktigast och om EU bör inrikta sig på några särskilda delar av världen.

Frågorna nr 6 och 7 rör behovet av standarder för mottagarnas prestanda, certifiering och ansvar för säkerhetskritiska tillämpningar. En fråga som ställs är om eventuellt behov av ökade insatser från den offentliga sektorns sida och i så fall på vilken nivå. Den andra frågan rör säkerhetstillämpningarna, kraven på certifiering och eventuella ansvarsproblem.

Fråga nr 8 rör behovet av radiofrekvensspektrum och eventuellt behov av bättre samordning på det internationella planet respektive EU-nivå. Samtidigt berörs behovet av åtgärder mot potentiella störningskällor.

Frågan nr 9 rör behovet av att uppdatera regelverket för immateriella rättigheter för att garantera skyddet av innovationer samtidigt som användarna kan få tillgång till innovationerna. Frågan ställs mot bakgrund av att intäktpotentialen hos satellitnavigeringssystemet finns i användarsegmentet. Patent kan täcka uppfinningar som rör de metoder som mottagarna använder för att fånga upp och demodulera signalerna eller exempelvis signalerna i de kretsar (chips) som skall byggas in i mottagarna.

Fråga nr 10 rör lagstiftarens roll för att stödja ny teknik och sörja för att uppnådda vinster med systemet kommer samhället till godo. Kommissionen efterlyser uppgifter om det finns juridiska eller regleringsmässiga hinder för tillämpningar baserade på satellitnavigeringssystem.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Grönboken är konsultativ till sin karaktär och föreslår i sig inte några initiativ som kan ha konsekvens för svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Grönboken är konsultativ till sin karaktär och innehåller inte några initiativ i sig som medför budgetära konsekvenser. Ett viktigt syfte med grönboken är att skapa debatt om tillämpningar för systemet. Tillämpningarna skall bidra till såväl samhällsnyttiga tjänster som intäkter för systemet.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till att det skapas debatt om tillämpningarna för Galileosystemet och dess möjliga följdverkningar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

2006/07:FPM46

Berörda svenska myndigheter har inbjudits att kommentera kommissionens grönbok före den 1 mars 2007.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det tyska ordförandeskapet har indikerat att man avser behandla grönboken vid ett informationsmöte under första halvåret 2007.

I september 2007 kommer kommissionen att presentera en analys av resultaten från den offentliga debatten. Analysen kommer att åtföljas av en handlingsplan med förslag till åtgärder som skall ha sin början från och med 2008.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Konsultationsprocessen kräver inte någon rättslig grund.

3.3 Fackuttryck/termer